

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Elektrowni „R.(...)” Spółki Akcyjnej w R.
o zavezwanie spółek: „G.(...)” Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W., Z.(...) w
Wielkiej Brytanii, Z.(...) w Irlandii oraz H.(...)
do zawarcia ugody w sprawie o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 marca 2010 r.,
wniosku Elektrowni „R.(...)” Spółki Akcyjnej w R. o oznaczenie sądu właściwego do
rozpoznania sprawy, sygn. akt VI GCo (...)

oddala wniosek.

Uzasadnienie

We wniosku z dnia 5 sierpnia 2009 r. Elektrownia „R.(...)” Spółka Akcyjna w R. zavezwała „G.(...)” Towarzystwo Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną w W., Z.(...) w L., Z.(...) w Irlandii oraz H.(...) w L. do próby ugodowej w sprawie o zapłatę kwoty 35.700.000,00 zł tytułem odszkodowania. Wniosek o zavezwanie do próby ugodowej został złożony w Sądzie Rejonowym w R.

Wnioskodawca wykonując zobowiązanie Sądu Rejonowego w R. z dnia 28 października 2009 r. wystąpił o oznaczenie przez Sąd Najwyższy w trybie art. 45 k.p.c., sądu właściwego do przeprowadzenia postępowania pojednawczego. W uzasadnieniu wniosku Elektrownia „R.(...)” Spółka Akcyjna w R. wskazała, że

podstawę prawną ustalenia Sądu Rejonowego w R. jako właściwego miejscowo do przeprowadzenia postępowania pojednawczego stanowią przepisy art. 9 ust. 1 lit. b) w zw. z art. 11 ust. 2 i art. 10 w zw. z art. 11 ust. 2 Rozporządzenia Rady (WE) Nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE L z dn. 16.01.2001 r.). Natomiast wobec zawezwanego „G.(...)” Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W. podstawę prawną ustalenia Sądu Rejonowego w R. jako miejscowo właściwego do przeprowadzenia postępowania pojednawczego stanowi przepis art. 43 § 1 k.p.c., zgodnie z którym jeśli uzasadniona jest właściwość kilku sądów albo jeżeli wytacza się powództwo przeciwko kilku osobom, dla których według przepisów o właściwości ogólnej właściwe są różne sądy, wybór między tymi sądami należy do powoda. Wnioskodawca na podstawie art. 43 § 1 k.p.c. dokonał wyboru Sądu Rejonowego w R. do przeprowadzenia postępowania pojednawczego z udziałem zawezwanego „G.(...)” Towarzystwa Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej w W.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o oznaczenie sądu właściwego dla przeprowadzenia postępowania pojednawczego należało oddalić jako bezzasadny.

Stosownie do art. 45 k.p.c. jeżeli w myśl przepisów kodeksu nie można na podstawie okoliczności sprawy ustalić właściwości miejscowej, Sąd Najwyższy na posiedzeniu niejawnym oznaczy sąd, przed który należy wytoczyć powództwo.

W judykaturze i doktrynie nie budzi wątpliwości, że oznaczenie w trybie art. 45 k.p.c. sądu miejscowo właściwego do rozpoznania sprawy może nastąpić jedynie wówczas, gdy dla danej sprawy istnieje jurysdykcja krajowa i droga sądowa (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1.03.1982 r., IV Co 2/82, OSNCP 1982/10/149; postanowienie z dnia 14.02.1985 r., II Co 13/85, OSNCP 1985/12/196; postanowienie z dnia 6.09.2000 r., II Co 8/00, baza orzecznictwa Lex nr 52552; postanowienie z dnia 28.01.2004 r., IV Co 1/04, niepubl.).

Sąd rejonowy, do którego złożono wniosek o zawezwanie do próby ugodowej i który wnioskodawca uznał za właściwy powinien po stwierdzeniu, że w sprawie zachodzi jurysdykcja krajowa sądów polskich zbadać, czy jest właściwy miejscowo do przeprowadzenia postępowania pojednawczego. W razie stwierdzenia swej niewłaściwości, sąd rejonowy powinien na podstawie art. 200 § 1 k.p.c. wydać postanowienie o przekazaniu sprawy sądowi właściwemu.

Należy podkreślić, że niemożność ustalenia właściwości miejscowej sądu, która uzasadnia wystąpienie z wnioskiem do Sądu Najwyższego w trybie art. 45 k.p.c. zachodzi dopiero wówczas, gdy brak jest jakiegokolwiek regulacji prawnej pozwalającej w konkretnej sprawie znaleźć podstawy do określenia właściwości miejscowej ogólnej, przemiennej lub wyłącznej. W niniejszej sprawie wnioskodawca uzasadniając właściwość miejscową Sądu Rejonowego w R. powołał przepisy Rozporządzenia Rady (WE) Nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE L z dn. 16.01.2001 r.) oraz przepis art. 43 § 1 k.p.c. W przypadku biernego współuczestnictwa materialnego (art. 72 § 1 pkt 1 k.p.c.) można zastosować przepis art. 45 k.p.c., jeżeli nie można ustalić sądu właściwego dla żadnego z pozwanych, natomiast ustalenie sądu właściwego miejscowo chociażby dla jednego z pozwanych pozwala zastosować art. 43 § 1 k.p.c.

Zadaniem Sądu Rejonowego w R. było wypowiedzenie się co do istnienia w sprawie przesłanki procesowej - jurysdykcji krajowej oraz właściwości miejscowej tego sądu, a w konsekwencji ewentualne podjęcie działań prowadzących do oznaczenia sądu właściwego.

Zważywszy na powyżej przedstawioną argumentację, wniosek należało oddalić wobec braku podstaw do zastosowania w sprawie przepisu art. 45 k.p.c.